

OPINIA

KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 28 lipca 2015 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o diagnostyce laboratoryjnej oraz ustawy o działalności leczniczej

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z przedłożonym projektem ustawy o zmianie ustawy o diagnostyce laboratoryjnej (dalej „UDL”) oraz ustawy o działalności leczniczej zgłasza następujące uwagi do projektu:

- 1) zgodnie z projektowanym art. 56 UDL odpowiedzialność zawodowa diagnosty laboratoryjnego ma obejmować naruszenie przepisów dotyczących wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej (przewinienie zawodowe) oraz etyki zawodowej diagnosty laboratoryjnego, natomiast dalsze przepisy ustawy odnoszą się tylko do odpowiedzialności za przewinienie zawodowe, pomijając odpowiedzialność za naruszenie zasad etyki (np. art. 58 ust. 3, art. 60, art. 66 pkt 2, art. 67 ust. 2, art. 68, art. 70e ust. 1 pkt 2 UDL). Skoro projektodawca zamierza wprowadzić regulacje dotyczące odpowiedzialności zawodowej na wzór innych zawodów medycznych, zasadnym byłoby rozszerzenie definicji przewinienia służbowego także o czyny dotyczące naruszenia etyki zawodowej (por. art. 53 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich; Dz.U. z 2015 r., poz. 651 ze zm.),
- 2) w projektowanym art. 57 UDL przewidziano możliwość zawieszenia postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej, jeżeli o ten sam czyn toczy się postępowanie karne do czasu jego zakończenia, natomiast nie przewidziano możliwości zawieszenia postępowania jeżeli o ten sam czyn toczy się postępowanie dyscyplinarne wszczęte w danej jednostce organizacyjnej, choć ustalenia poczynione w ramach postępowania dyscyplinarnego mogłyby mieć znaczenie dla postępowania dotyczącego odpowiedzialności zawodowej i wpływać na jego przebieg,
- 3) pomiędzy ust. 1 i 2 projektowanego art. 57 UDL zachodzi rozbieżność, ponieważ ust. 1 stanowi, że postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej jest niezależne od postępowania karnego, natomiast w ust. 2 wprowadzona zostaje regulacja, zgodnie z którą nie wszczyna się postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, a wszczęte umarza, jeżeli zaszła okoliczność, która według Kodeksu postępowania karnego wyłącza

ściganie. Ponadto nie można wykluczyć sytuacji, że czyn co do którego wyłączone jest ściganie w procesie karnym będzie stanowił przewinienie służbowe lub naruszenie zasad etyki uzasadniające wymierzenie obwinionemu kary w ramach odpowiedzialności zawodowej,

4) zgodnie z projektowanym art. 66 pkt 3 UDL postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej nie wszczyna się, a wszczęte umarza w razie śmierci obwinionego, natomiast w projektowanym art. 61 ust. 5 UDL przewidziane zostały przypadki, gdy pomimo śmierci obwinionego postępowanie nie ulega umorzeniu. W projekcie brakuje regulacji wskazującej na to, że art. 61 ust. 5 jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 66 pkt 3 UDL,

5) projektowany art. 70d ust. 4 UDL może prowadzić do celowego wydłużania postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, albowiem ustawa nie określa żadnych kryteriów pozwalających stwierdzić czy niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy jest usprawiedliwione. Przepis ten należy rozpatrywać w kontekście projektowanego art. 67 ust. 3 i 4 UDL (przedawnienie karalności),

6) w projektowanym art. 70g ust. 1 UDL jest mowa o „*ciężkim przewinieniu zawodowym*”, natomiast w ustawie nie ma definicji legalnej tego pojęcia. Jeżeli uwzględni się okoliczność, że w przypadku wystąpienia ciężkiego przewinienia zawodowego sąd diagnostów laboratoryjnych będzie uprawniony do tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu lub ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu diagnosty laboratoryjnego, stosowanie tego przepisu w obecnym brzmieniu może rodzić wątpliwości co do jego zgodności z Konstytucją, w szczególności jej art. 2, 22, i 65 ust. 1. Rada sugeruje wprowadzenie do ustawy definicji legalnej ciężkiego przewinienia zawodowego lub chociażby kryteriów jego kwalifikowania, tak aby ograniczyć możliwość dowolnego decydowania o ograniczeniu komukolwiek prawa do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego,

7) zgodnie z projektowanym art. 70k ust. 1 sąd diagnostów laboratoryjnych jest uprawniony do umorzenia postępowania, uniewinnienia obwinionego albo orzeczenia kary. Zakładając, że odpowiedzialność zawodowa jest oparta na przesłance winy należałoby rozważyć czy sąd diagnostów laboratoryjnych nie powinien zostać wyposażony w kompetencję do uznawania obwinionego za winnego przewinienia zawodowego i dopiero na tej podstawie orzekania kary,

8) projektowany art. 70k ust. 2 UDL jest sprzeczny z projektowanym art. 66 pkt 1 i 2 UDL. Pierwszy z wymienionych przepisów przewiduje, że w sytuacji, gdy czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia lub gdy czyn nie stanowi przewinienia zawodowego albo ustawy stanowią, że sprawca nie popełnia przewinienia zawodowego - postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej nie wszczyna się, a wszczęte umarza, natomiast drugi stanowi, że w tych samych okolicznościach faktycznych sąd uniewinnia obwinionego,

9) w projektowanym art. 70k ust. 5 UDL znajduje się błędne odesłanie do kary przewidzianej w ust. 3 pkt 3 tego przepisu (kara pieniężna), zamiast do ust. 3 pkt 5 dotyczącego kary ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu,

10) w projektowanym art. 70m ust. 3 UDL jest mowa o zaliczeniu na poczet kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu okresu tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu, o ile zostało orzeczone, przy czym z przepisu nie wynika czy zaliczeniu podlega okres tymczasowego zawieszenia orzeczony tylko w tej konkretnej sprawie, czy także każdym innym postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności zawodowej, co będzie miało istotne znaczenie przy wykonywaniu orzeczonej kary,

11) z projektowanego art. 70p UDL nie wynika w jakiej formie wnosi się odwołanie, a więc wniesienie odwołania będzie możliwe w każdej formie (ustnie, pisemnie, za pośrednictwem poczty elektronicznej, faksu, itd.). Wprowadzenie takiej regulacji może rodzić trudności związane na przykład z ustaleniem tego czy odwołanie zostało skutecznie złożone z zachowaniem ustawowego terminu, dlatego pożądanym jest jednoznaczne określenie dopuszczalnej formy odwołania,

12) wątpliwości budzi redakcja art. 70t UDL określająca krąg podmiotów uprawnionych do złożenia kasacji do Sądu Najwyższego od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, w szczególności ust. 1 tego przepisu, w którym bezzasadnie powielono definicję pokrzywdzonego z art. 60 ust. 1 UDL. W ocenie Rady zasadnym byłoby jednoznaczne określenie w ustawie, że kasacja do Sądu Najwyższego przysługuje stronom, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia oraz Prezesowi Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych. Analogicznie w art. 70w ust. 2 UDL bardziej właściwym byłoby użycie pojęcia „strony” zamiast sformułowania „podmioty, o których mowa w art. 70t ust. 1 pkt 1-3”,

13) w art. 70o ust. 6 został przewidziany 14 dniowy termin na złożenie zażalenia na postanowienie o kosztach postępowania, który to termin odbiega od ogólnie przyjętego w procedurze cywilnej, karnej oraz administracyjnej 7 dniowego terminu do złożenia

zażalenia. W celu zapewnienia spójności systemu prawnego zasadnym wydaje się wprowadzenie 7 dniowego terminu do złożenia zażalenia, w szczególności że 14 dniowy termin został przewidziany na odwołanie od orzeczenia sądu diagnostów laboratoryjnych kończącego postępowanie w sprawie, co wymaga znacznie większego nakładu pracy niż sporządzenie zażalenia na rozstrzygnięcie o kosztach. Z kolei w art. 70x ust. 6 UDL nie został wskazany w ogóle termin przewidziany do złożenia zażalenia na postanowienie oddalające wniosek o wznowienie postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej lub pozostawiające taki wniosek bez rozpoznania,

14) projektowany art. 70ac ust. 1 pkt 4 UDL stanowi, że zatarcie skazania w przypadku orzeczenia kary pozbawienia prawa wykonywania zawodu następuje po upływie pięciu lat od dnia wykonania orzeczenia o ukaraniu, przy czym w odniesieniu do tej kary trudno stwierdzić, w którym momencie następuje wykonanie orzeczenia skoro kara ma charakter ciągły. Zakładając, że wykonanie kary będzie następowało z chwilą skreślenia z listy diagnostów laboratoryjnych, ukarany diagnosta nie będzie miał prawa ubiegania się o ponowny wpis na listę przez okres 5 kolejnych lat, pomimo że orzeczona kara ulegnie wcześniejszemu zatarciu. Zgodnie z projektowanym art. 70aa ust. 3 UDL ponowny wpis na listę diagnostów laboratoryjnych w przypadku orzeczenia kary pozbawienia prawa wykonywania zawodu może nastąpić po 10 latach od daty uprawomocnienia się orzeczenia,

15) w projektowanym art. 70 ac pkt 1 UDL (według kolejności powinien to być art. 70ae) znajduje się odesłanie, zgodnie z którym do spraw nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego dotyczące postępowania uproszczonego. Odesłanie to jest bezprzedmiotowe, ponieważ przepisy Kodeksu postępowania karnego normujące postępowanie uproszczone zostały uchylone z dniem 1 lipca 2015 r.,

16) w art. 71 UDL dodany został ust. 1a przewidujący karę grzywny za wykonywanie czynności diagnostyki laboratoryjnej niezgodnie z zasadami określonymi w przepisach prawa bez jednoczesnego wskazania na podstawie jakich przepisów będzie prowadzone postępowanie w sprawie orzeczenia tej kary. Na podstawie opiniowanej regulacji nie można ustalić czy zastosowanie znajdą przepisy Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia czy przepisy Kodeksu postępowania karnego. Obowiązujący obecnie przepis art. 71 ust. 3 UDL wskazujący na przepisy Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia odnosi się wyłącznie do kary grzywny przewidzianej w ust. 1 i nie obejmuje swym zakresem kary grzywny uregulowanej w projektowanym ust. 1a UDL,

17) w związku z projektowaną zmianą art. 60 obowiązującej ustawy wykreślone zostaną podstawy orzekania w sprawach odpowiedzialności zawodowej, co może stanowić istotną przeszkodę dla skutecznego rozpoznawania kasacji przez Sąd Najwyższy.

Ponadto w przedłożonym projekcie ustawy występują błędy w oznaczeniach niektórych jednostek redakcyjnych, błędy pisarskie oraz odesłania do niewłaściwych przepisów (np. projektowane art. 70f ust. 1, art. 70k ust. 5 oraz art. 70s ust. 2 UDL).